

Primus phisicorum.

cui esse manifestum quod corpus mobile est cui non est manifestum aut certum quod omne mobile sit corpus imo aliqui negarent istam omne mobile est corpus scilicet illi qui dicunt angelos moueri qui tamen omni no concederent istam sine dubio corpus mobile est. Item non inconuenit scientiam probare suum subiectum esse igitur antecedens patet quia auicenna demonstrauit animam esse ex suis operationibus et tamen anima potest esse subiectum scie naturalis Item aliquando passio est notior suo subiecto sicut effectus est notior sua causa ergo scientia potest saltem a posteriori probare suum subiectum vel a priori quod effectus aliquando est causa sci licet finalis sue cause ut sanitas respectu ambulati onis. Natura etiam est causa motus quod potest demonstrari motum esse in phisica sic arguendo natura est ergo motus est. Forte concedis Sed contra quia commentator. i. phi. co. ultimo dicit quod auicenna multum peccauit ponendo methaphisicam probare primam causam esse cum genus substantiarum separatarum sit ibi subiectum et nulla scientia probat suum subiectum esse patet autem quod prima causa non probatur esse nisi a posteriori. Tercio illud quod est primum subiectum communissime passionis phisicalis fuit ab eius principijs et conuertibilis cum eo illud est subiectum in phisica sed corpus est huiusmodi quia omne mobile est corpus ut dicit. S. T. et philosophus Et ideo male dictum est quod materia sit per se mobilis. Item quare potius ens mobile dicitur subiectum phisice quam ens quiescibile nulla videtur ratio. Item multa considerantur per se in phisica que non sunt per se mobilia ut patet de tota terra que non potest moueri et sic non est mobilis. Similiter anima a phisico consideratur ut dicit philosophus. 6. methaph. L. c. 2. et tamen non per se mouetur. Item primus motor consideratur in. 8. phisicis. et tamen non est mobilis. Forte dicis quod deus non consideratur a phisico secundum se sed per rationem mouentis. Contra tunc phisica esset de ente rationis quia mouere quando dicitur de deo non dicit nisi respectum ad extrema qui est respectus rationis et sic phisica non est scientia realis. Item absolutum et respectuum non faciunt aliquem unum conceptum per se sed subiectum scientie debet esse per se unum cum scientia ab eo capiat unitatem sed ens mobile dicit absolute pro quanto dicit ens et respectum pro quanto dicit esse mobile.

Quarto ratio formalis subiecti et passio nunquam coincidere possunt idem sed mobilitas est passio subiecti phisice ergo non est pars subiecti phisice maior patet quod alias idem demonstraretur per idem. Forte dicis quod mobile dupliciter accipitur scilicet in quantum dicitur principia essentialia ex quibus oritur mobilitas et sic est subiectum unde quando dicitur ens mobile in quantum mobile idem est ac si diceretur ens habens principia essentialia ex quibus oritur motus. Si quare an celum sic est mobile et ea que violenter mouentur dicitur postea quod sic immo quidam dicit celum empireum esse mobile licet non moueatur. Alio modo capitur pro motu in quantum est passio et dicit quid reale consequens subiectum constitutum per talia principia. Contra vel ens mobile primo modo de formali dicit substantiam vel passionem subesse secundum queritur iterum de subiecto eius et videtur quod illud debeat poni primum subiectum phisice. Forte dicis quod non sed pertinet ad methaphisicum. Contra subiectum et passio pertinent ad ean-

dem scientiam. Si primum videtur redire opinio scotistarum dicentium quod subiecta finita in quantum naturalis est subiectum phisice. Sed contra nulla subiecta est primo nota in scia naturalis: omnis enim substantia aut est materia aut forma aut compositum nulla autem talis est primo nota cum per motum possit a posteriori demonstrari qui nouissimus est in hac scia accidentia enim magnam partem conferunt ad cognoscendum quod quid est. Si dicatur quod per naturalitatem circuloquimur rationem formalem nobis ignotam istud implicat quia ratio formalis subiecti debet esse primo cognita in scientia.

Quinto subiectum potest cognosci ante suam passionem sed ens mobile non cognoscitur ante mobile quod est sua passio: igitur. Item quero quomodo mobile demonstratur de subiecto huius scie. Si dicas quod sic omne habens in se naturam est mobile omne ens mobile habet in se naturam quod omne ens mobile est mobile. videtur quod conclusio sit magis nota quam premissa et quod maior non differat a conclusione capiendum ens mobile primo modo. Sexto arguit egidius contra suum preceptum quia propria passio fuit a proprijs principijs subiecti sed motus seu mobilitas non fuit ex proprijs principijs entis quod si sic omne ens esset mobile igitur.

Septimo sciavna dicit esse unius generis subiecti scilicet phisica est de hijs que genere dicitur quod est de elemento corruptibili et celo incorruptibili que dicitur genere. Item ens mobile videtur esse equiuocum ratione entis.

Deinde arguit aureolus in primo sententiarum quod per rationem subiecti debent ostendi passionem sed multe sunt passionem phisicales que non conueniunt rebus ratione mobilitatis ut patet de figura odore colore. Item de unitate mundi et macula lune de raritate celorum de quibus esset adhuc scia phisicalis dato quod omnia descenderent quia per accidentia sensibilia que considerantur a phisico adhuc multa istorum possent probari et adhuc phisicus differret a methaphisico per materiam sensibilem. Item nulla scientia speculatur oppositam rationem sui subiecti quous circa ipsum speculatur oppositas passionem ut medicina speculat circa corpus humanum sanitatem et egritudinem et arithmetica par et impar sed medicina non speculatur oppositum hominis puta non hominem sed phisicus considerat quiescibile sicut et mobile ergo ens mobile non est subiectum. Item corpus sensibile non est subiectum ergo nec corpus mobile et eodem modo arguitur de ente mobili quod multa horum argumentorum sunt contra opinionem alberti.

Item sicut se habet corpus mobile ad phisicum sic magnitudo immobilis et abstracta ad geometram sed immobilitas et abstractio non includuntur infra rationem subiectiuam geometrie quantitas enim continua permanens est subiectum geometrie ergo.

Octauo ens mobile est obiectum in. 8. libris phisicorum qui dicunt de phisico auditu secundum albertum quia est de hijs que magis cognoscuntur auditu quam demonstratione ergo ens mobile non est subiectum totius naturalis philosophie tenet consequentiam quia nichil est adequatum toti et parti. Item quare potius dicitur ens mobile esse subiectum quam substantia mobilis. Item omnis scientia est per abstractionem sed ens mobile non est abstractum a materia sensibili alias non consideraretur a phisico igitur.

Ad primum dicendum quod aliqui phisica dicit esse subal-